

היכל הוראה

דבר המשפט

בירורי הלכה בדיני חושן משפט וריבית | גליון כ"ו חודש אדר א' תשפ"ד לפ"ק

י"ל ע"י

כולל דינות
משפט אברהם
לונדון

על הפרק

משאלות שנשאלו לאחרונה בהיכל הוראה

כריבית, אבל בקנה בקנין גמור הוי ריבית גמור.

ובמקרה שלפנינו, יש שדנו [מכתב של דיין ענגלענדר דומ"ץ בב"ד לונדון כ"א טבת תשפ"ד] שלמרות שהקנין נעשה רק בדיניהם ולא בדינינו, יש לאסור, כי מועיל הקנין אפי' בדינינו מדין קנין סטימותא (פירוש, מנהג הסוחרים לבצע קנין והעברת בעלות באמצעות רישום על חביות או תקיעת כף וכדומה), שי"א שהוא קנין דאורייתא. ואפילו אם לא קנה בדינינו, יש לאסור מדין הרמ"א שהוא ריבית דרבנן.

אלא שאם באנו לאסור רק משום דינו של הרמ"א, יש לחלק, כי סברת הרמ"א לאסור הוא משום מיחזי כריבית, פירוש כיון שבא הריבית ליד ישראל. וא"כ היה מקום לומר שבזה מועיל סברת אחרונים [שואל ומשיב ועוד] שכל בנק הוי רק כשליח, שהפקידים של הבנק הם שליחו, ואם כן יש לצרף סברת [המרדכי בשם] רש"י שמותר לקחת ריבית ע"י שליח משום שאין שליח לדבר עבירה. [אלא שהפוסקים פקפקו הרבה בזה, כי אם ההלואה על שמו אינו מועיל שליחות, ועייין].

המשך בעמוד 2

לאחרונה קנה יהודי הבאנק של Metro Bank, ופסקו הרבנים שליט"א שכל הלואות עמהם יש בהם ריבית גמור כדין הלואות לישראל.

נביא כאן מקצת מראה מקומות בנושא זה מה שדנו בזה הרבנים שליט"א.

יש לעיין אם יש מקום להתיר מדין מומר אשר נחלקו הפוסקים אם מותר להלוות למומר בריבית, אלא שהרמ"א כותב (קנט ב) שטוב להחמיר אם אפשר להשמט ממנו. [ובניד"ד לגופו של הענין צריכים לברר המציאות היטב מה שנוגע בניד"ד].

ובגדר מומר, דעת הב"י (יו"ד ב) שמומר להכעיס לדבר אחד הוי מומר, אבל רוב פוסקים (ראה גם בשו"ע הרב קנט עח) סוברים שאפילו עובר עבירה להכעיס לא הוי מומר, רק אם אדוק לע"ז, ואם כן אין כאן דין מומר [ועי' בשו"ת בלבושי מרדכי ח"א יו"ד סי' צ"א בענין אם כבר הלוהו למומר אם יש לצדד להתיר].

ואם לזה מהבנק (mortgage) כשהבנק עוד היה בבעלות הגוי, ואח"כ

לשאלות "בדיני ממונות והלכות רבית":

0333 613 6565

אפשר גם לשלוח שאלות באימיל:

dvarmishpot@gmail.com

שעות מענה בהיכל הוראה:

ימים א-ה:

משעה 1:00 עד שעה 5:00 אחה"צ

ערב שב"ק:

משעה 10:00 עד 12:00

0333 613 6565

לגבות ממנו. אולם אפילו המקילים בזה, מתירים רק להלוות לבאנק והבאנק נותן רבית, שבזה י"ל שהבאנק לא חשיב לווה כיון שאינו אחראי על האדם, אלא שהבאנק מתחייב לשלם. אבל אם לווה מהבאנק ונותן רבית לבאנק שייך בזה רבית קצוצה. וראה בשו"ת במנחת יצחק ח"ג ס"א וברית יהודה פ"ז דכ"ז.

[ובענין אם יש לאדם shares בבאנק, הביא הדרכי תשובה סי' ק"ס ס"ק קכ"א עיי"ש להתיר ע"פ מהרי"ט מובא ברעק"א ס"ס קס"ט שכשנותן עיסקא לגוי בחצי מלוה וחצי פקדון והגוי מלוה הממון לישראל בריבית אין בזה איסור, א"כ ה"ה בבאנק שיש ליהודי חלק בו אין כאן איסור הואיל ואין בידו לקבוע שערים וכדומה. אלא שבערך ש"י, יו"ד סי' קס"ט, תמה על המהרי"ט, כי איסור ריבית אינו תלוי במעשה הלוואה, אלא בעיקר מה שממונו של לווה בא ליד המלוה ומתברר.]

זה, אם היתה הלוואה בתנאי fix שאינו יכול לסלק החוב אם לא שמשלם קנס, ייתכן שזה נקרא "לא יוכל לסלק החוב" וא"כ יש מקום אולי לדמותו להיתרו של הריב"ש.

כל זה נכתב לא להלכה, רק להעיר ולפלפל כדרכו של תורה.

***

ומזה נתעוררו עוד במה שנוגע לבאנקים וכדומה, למה אין איסור ריבית בכל הבאנקים, אפילו הבאנקים השייכים לאינו יהודים, כי יש ביניהם ג"כ יהודים. האם יש כאן איסור ריבית?

ומזה נבא ג"כ לדון בענין shares שיש בבאנק. לגופה של ענין כבר דשו זה גדולי הפוסקים, בקיצור שו"ע, מהרש"ג, ושואל ומשיב, ועוד. וכמו כן דנו בהגדרת company, האם הוא כגוף נפרד ולא נחשב כנכסי הבעל הבית כיון שלא יוכל

ואולי יש מקום להתיר על פי דברי המהרש"ג (הובא בברית יהודה פרק ל אות נ"ד) שאם הפקידים עכו"ם יש להקל. אולם לכאורה לא שייך היתר זה בניד"ד, כי דרך התשלומים בבנק בזמנינו אינו כמו בזמנם שנותן ונטל מעות בידו, אלא שמשלמים בהעברה בנקאית (bank transfer), וא"כ ההעברה נעשה ישר לחשבון הישראל ואין יד פקיד עכו"ם באמצע.

אלא שיש לעיין אם מה שהכסף עובר בחשבון עובר משום "מיחזי כריבית".

וג"כ דנו להתיר ע"פ שו"ת הריב"ש [הובא רמ"א קסח כ] שאם אין ביד הלוה לסלק העובד כוכבים ולהחזיר לו מעותיו, מותר לישראל אחר לקנותו ממנו. ועפ"ז יש שדנו להתיר, שכיון שלווה על הרבה שנים לא יוכל באמצע הזמן לסלק את כל החוב, וא"כ נחשב כאילו לא מצו לסלק החוב וא"כ נחשב כמו חוב של גוי. ולפי

תשובות שנתקבלו בהמערכת

מאת הגאון הגדול ר' שלו מרדכי סגל שליט"א
אב"ד בב"ד של הגר"י קרליץ זצ"ל ומרביני היכל הוראה דבר המשפט

שאלה:

ראובן אירגן חבורה לקצירת יד, לצורך אפיית כמות של 17.5 ק"ג מצות לשנתיים (עקב שנת השמיטה הבעל"ט), חצי כמות לכל שנה, והחשוב של ראובן היה שעל כל ק"ג מצות הוא צריך להביא 2 ק"ג חיטה, סה"כ 35 ק"ג חיטה. והיות שרצה לחסוך בהוצאות הנסיעה, פנה לשמעון שגם לו חבורה קצירת יד, אם רוצה להצטרף, ושמעון הסכים, אלא שאמר לו שאינו יכול להשתתף בפועל, על כן סוכם שראובן יקצור בשביל שמעון 17.5 ק"ג, ושמעון שילם סכום הנראה להם שיעלה חלקו, למעשה טעה ראובן בשעת הקצירה בחישוב, וקצר רק בשביל הכמות המצות הצריך לו לשנה זו, ומה שביקש שמעון, ולא בשביל הכמות הכפולה, דהיינו במקום לקצור 52.7 ק"ג הוא קצר רק 35 ק"ג.

ועכשיו טוען שמעון שהיות שראובן היה סבור לאחר שקצר 17.5 ק"ג, שגמר לקצור בשבילו, א"כ מעכשיו מה שקצר קנה בשביל שמעון, לעומתו טוען ראובן הרי אומדנא דמוכח שראובן לא היה קוצר עבור שמעון רק אחר שכבר קצר כל הכמות הנצרכת לעצמו, וכיון שמלכתחילה סיפר ראובן לשמעון שהוא צריך 35 ק"ג לעצמו, וזה שבשדה טעה בחישוב, מ"מ הרי לאמיתו של דבר לא קצר בשביל שמעון, אלא בשביל עצמו.

לעומתו טוען שמעון, למה הדבר דומה לאחד שהלך לקנות דבר בשביל חבירו, ולאחר הקנין נזכר שגם הוא צריך לאותו דבר, היעלה על הדעת שלא קנה חבירו.

תשובה:

לפי מה שנתברר מתוך חקירת הצדדים, ראובן הלך בשליחות שמעון, ומתחילה רכש את החטים גם עבור שמעון, וגם שילם עבור שמעון במעותיו של שמעון, והגביה החטים גם עבור שמעון,

וממילא שניהם שותפים בחטים, והוא על אחריות שניהם, והרי זה בבעלותם המשותפת.

ומעתה לא שייך לדון מצד אומדנא, דסו"ס הרי ראובן קנה מחצית עבור שמעון מיד בעל השדה, ומה שאילו היה יודע שאין לו מספיק לא היה קונהו עבור שמעון אלא עבור עצמו, אין בכחה לחדש מעשה קנין לעצמו.

אכן היה מקום לדון ע"פ מש"כ אא"ז במשפט שלום (סי' קע"ו סמ"א) בשותפים שקנו יחד, ואחד נתן כל המעות, על דעת שחבירו יפרע לו מיד, ואח"כ הלה מסרב לשלם, דהמקח חל למפרע עבור אותו ששילם, דמתחילה לא הסכים להלוות לו ולקנות עבורו רק על דעת שלא ידחהו אח"כ בפרעון, ע"ש היטיב, אך זה שייך רק בקנה במעות של עצמו, דאז אמר' דסתמא דעת בעל המקח להקנות לבעל המעות, וממילא אף שמתחילה נתכוין להלוות המעות לשותף, מ"מ אח"כ כשאינו משלם לו מתבטלת ההלוואה, וממילא קנה לעצמו במעות שלו, אבל הכא כיון דנתברר דראובן שילם על החטים במעות של שמעון, שוב לא שייך לומר שקנאו לעצמו, דאף לשי' הסוברים דשליח שקנה לעצמו במעות משלח קנה לעצמו [עי' שו"ע סי' קפ"ג ס"ג], היינו עכ"פ בחשב לקנות לעצמו, ונעשה גזלן על המעות, [ע"ש בנתיב"מ סק"ד], אבל סתמא ודאי אין דעת אדם לגנוב מעות משלחו, וממילא אין דעת בעל השדה להקנות רק לבעל המעות.

ובר מינה יש לדון בעיקר האומדנא, דהרי אילו היה נזכר שצריך יותר חטים היה קוצר עוד חטים, ואין הטעות ברכישה המשותפת אלא בכך שלא קצר מספיק חטים.

ולכן לענ"ד החטים משותפות לשניהם כפי שקבעו ביניהם מתחילה.

נזקי שכנים - ח"ב

נזקי רעש

עד כאן דברנו במי שעשה פעולה בתוך ביתו ועי"ז נזק חבירו. כעת נדבר על נושא שכיח יותר בין השכנים: במי שעושה פעולה בביתו או פותח חנות ובזה מרבה הנכנסים ויוצאים, וגם מרבה רעש ע"י הנכנסים ויוצאים, האם יוכל לעכב? הרי אינו היזק ממונו רק מפריע לשינה ומנוחה^א.

המחבר סימן קנ"ו מביא ב' דיעות האם יוכל למחות 'בקול ורעש של שכינו', ומקור הדברים הוא במשנה שיש חילוק בין 'קול הפטיש בביתו' שאינו יכול למחות, משא"כ בעושה חנותו בחצר יכול למחות מפני 'קול הנכנסין והיוצאין',

דיעות הראשונים בפשט המשנה

רמב"ן ורשב"א מפרשים 'קול הנכנסין ויוצאין', אין הכונה שזהו משום 'קול' יוצאים ובאים, כי בחצר ביתו יכול לעשות מה שרוצה וליכא טענה של קול, שאדם עושה בשלו, וזה שאינו יכול לישן מהקול אינו היזק^ב. אלא עיקר הטענה הוא משום ריבוי הדרך, כי יש ריבוי הנכנסים וא"כ יש טענה שהשותפים של החצר מעכבים עליו. ולפי דבריהם בחצר השותפים ליכא טענה של קול. [וצ"ל לפי שיטתם דה"ה דליכא טענה כלל על קול של יוצאים ובאים אפי' כשעושה בתוך חצר השותפים].

אבל הרמב"ם כותב וז"ל: חנות שבחצר יכולין השכנים למחות בידו ולומר לו אין אנו יכולין לישן מקול הנכנסים והיוצאים ... אבל אינן יכולין למחות בידו ולומר לו אין אנו יכולין לישן מקול הפטיש או מקול הריחיים, שהרי החזיק לעשות כן, עכ"ל. הרי שהמשנה לא איירי לענין לעכב מתחילה, דבזה יוכל לעכב אפילו בקול הפטיש, אלא עיקר החילוק המשנה בין קול הפטיש לנכנסין ויוצאין הוא לענין חזקה, שבקול הפטיש שייך חזקה, משא"כ בקול הנכנסין ויוצאין [והסבר ראה בבאורים].

ועוד הביא הפתחי תשובה מהלך של מהרלב"ח המבאר שעיקר החילוק אם יכול לעשות שימוש זה במקום אחר, החמירו שיש עליו טענת קול, כחנות שיכול לפתוח חנות בשוק, ולכן זה יוכלו

השכנים לעכב עליו, אבל 'קול הפטיש' דאין לו מקום אחר, בזה אין יכולים לעכב. [ולפי זה נתבאר דאפ"ל אם הזיק לו אלא שזהו חלק מתשמיש הדירה אינו יכול לעכב, ורק אם יש לו אפשרות אחרת יכול לעכב]. ונראה מדברי חת"ס (ח"מ צב) שחושש לשיטה זו.

הרמ"ה שם בב"ב דף כ"א מפרש שעיקר החילוק הוא, שבביתו יכול לעשות קול הפטיש אפילו שע"כ גורם לחבירו חסר שינה, אבל בחצר השותפים יוכל לעכב לעשות פעולה כזאת דע"ד זה לא נשתתפה. ומדברי הרמ"ה נתבאר שהטעם שיכול לעכב בקול כי עי"כ יפריע שינתו, וטענה זה דע"י הקול שאינו יכול לישן זה רק בעושה בחצר השותפים ועי"כ יש בו טענה מעלייתא, אבל בעושה בשלו ליכא טענה. וההסבר בזה, שלעשות קול ועי"כ חבירו אינו ישן, לא נקרא היזק שיוכל לעכב מדין נזקי שכנים, אבל מדין שותפים בחצר השותפים יש עליו לעכב מלעשות שם פעולה שאינו שייכות להחצר, שכל המציאות של החצר הוא לעבור עליו לביתו ולדירה, כמו שיש לעכב משום ריבוי הדרך [היינו שבנ"א מסתובבים שם], וא"כ ה"ה בפעולה של קול ג"כ יש עליו סברא של עיכוב שיש לו הזכות לעכב בחצירו.

ובתוך הדברים מחדש הרמ"ה בדין ריבוי נכנסין ויוצאין שיכול לעכב, היינו רק אם הביא בנ"א שאינו משום שימוש של החצר, אבל אם באים כדי לעשות אתו חשבונות או לתבוע ממנו חובותיו וכדומה מותר. וההסבר, כי חנות הוי דבר צדדי שאינו חלק משימוש החצר, ועי"ז יכול לעכב עליו, אבל בזה שבאים בני אדם אליו משום חשבונות אדעתא דהכי נשתתפו 'שזה חלק מדירת האדם' דבנ"א מוצאים אותו בחצר ומדברים עמו, ולא יכול לעכב משום ריבוי דיורים.

ולפ"ז כן הוא ברב ששואלים ממנו שאלות, או אדמו"ר שבאים אליו לעצה וברכה, כיון שזה דירתו לא מצו השכנים לעכב משום ריבוי הנכנסים, וכן בכל מקצוע אחר שאנשים באים אליהם הביתה, כגון פסיכולוג וכדומה.

אבל לכאורה לפ"ז אינו יכול לפתוח חדר קבלת קהל ולפרסם שעות קבלת קהל^ג דזה אינו חלק מהדירה שאינו עשוי לקבלת קהל

בירורי הלכה

(א) כן מסיק החת"ס בתשובה שטענה של שינה שייכת גם ביום וגם בלילה.

(ב) אמנם צריך ביאור, כי כבר נתברר שאפילו אם אדם עושה בתוך שלו, בהיזק שנעשה ע"י פעולתו וגירי דיליה חייב עליו, וא"כ בזה שעושה בתוך שלו ועושה רעש לשכינו הרי הוי גירי דיליה. ומה זה שונה מהיזק ראיה, שכיוון שאינו יכול להשתמש בחצירו כמו שירצה משום הראיה של שכינו הרי חשיב היזק. וצ"ל דקול הפטיש בביתו, כיון שאינו פעולה 'בתוך של חבירו' א"א לאסרו, אבל בהיזק ראיה כחלון לחצר חבירו הוי פעולתו בשל חבירו, וראיה לזה מדברי הסמ"ע בסימן קנ"ג דדן שם לחלק מתי בשיש מח' הפוסקים האם הוי חזקה ומה פסקינן האם הוי חזקה או לאו, ועי"ז דן שם בזה שיש חלון שיש היזק ראיה האם מיקרי בעל החלון מוחזק וחצר אחרת המוציא ממנו הזכות של החלון, ושם נתברר סברא דבזה לא קרו מוחזק אלא קרו מוציא משל חבירו בזה שמזיק חבירו ע"י ההיזק ראיתו. ובזה יש לחלק בקול שבא ע"י הרעש דבזה י"ל שהוי כעושה בשל עצמו.

ולפ"ז מובן דבעושה בחצירו יש חסרון של 'קול הנכנסין והיוצאין', והטעם בזה דבעושה בחצירו פעולה של היזק כזה הוי בשל חבירו דחצר הוי שותפין ושם לא הרשה לעשות קול שע"ז מזיק של חבירו ולא שייך בזה שאדם עושה בשלו,

(ג) הסבר החילוק מבואר במגיד משנה שם, לפי שהוקשה לרמב"ם מה טעם אין טענתו בקול הפטיש? והלא יותר מונע השינה מקול הנכנסין והיוצאין! אלא כוונת המשנה בשחזיק לעשות כן במלאכתו ובחנותו, ולכן אפילו החזיק אין חזקתו חזקה אצל הנכנסים והיוצאין שהן אחרים, אבל חזקתו חזקה במלאכתו עצמו. אבל אם לא החזיק יכולין לעכב.

ובנתיבות מבואר הסבר אחר, דדוקא בנכנסים ויוצאים שבכל יום ויום איכא נכנסין ויוצאין אחרים לא מהני חזקה נגדם שיכול לומר סבור הייתי שאני יכול לקבל ועכשיו א"י לקבל, משא"כ קול הפטיש שהוא קול אחד מהני חזקה.

(ד) ואגב מבאר שם דהטעם של שינה אינו טענה רק בלילה אלא גם ביום יוכל לומר אי לאו הקול היה הולך לישון.

(ה) אולם ראה בשו"ת שבט הלוי ח"ט דמחדש דאם קובע לשעות ליכא בזה חסרון של נזקי שכנים, ומדייק מלשון הרמ"ה שדוקא בדברים שאין קצבה ויכול לבא בכל שעות

פסקי הלכות ולקוטים -

שו"ב ומראים לאחד לחבירו סכינו והלוה שו"ב אחד על מקום אחד בתורת משכנתא בנכיתא, והמקום ההוא שייך ליורשים אך החצר הוא משותף גם לשאר היורשים ואיזה שנים ה' שוחטים בהחצר הנ"ל בלי שום מוחה אך הממשלה הכריחה לעשות בנין לזה להיות מסוגר ולא יראה דם החוצה. ככה התנהג זה יותר מעשרים שנה וכעת נשרף הבנין וקמו השותפים ומוחים בהשו"ב מלבנות באמרם דהוי כמו קוטרא ובה"כ דלא מהני חזקה, ואחר שזן האבני נזר בצדדי הדבר, פוסק וז"ל: לזאת נראה שהדין עם השו"ב, ובאמת אף אם הדין עמהם ה' ראוי להם שלא להעמיד דבריהם על דין תורה בענין כזה הנוגע לטובת הכלל וגם להציל את ישראל מנבילות וטרפות, בשגם שעפ"י דין יראה שהדין עם השו"ב, לזאת אם יאבו ישמעו לעצתי אמונה אליהם כי יעברו על מדותם וזכות הרבים יהי תלוי בהם וזכות זו תעמוד להם לדור דורים ויחתמו בספרן של צדיקים.

דין חולה

וכל הנידון בזה ברעש האם יכול לעכב זהו רק בריא, אבל בחולה יכול לעכב (רמ"א קנ"ו).

וחזו"א ב"ב סי' י"ג סקי"א מחדש שכ"ז רק לענין שימוש שאינו רגיל לעשות בדירה, אבל בדברים שרוב בני אדם עושים בבית ולפעמים תשימשם ודיבורים משמיע קול, אין החולה יכול למחות בהם, ורשאי כל אדם להכניס עוללים ויונקים לביתו ואין החולה יכול לעכב עליו ולומר שהם מפריעים לו לישון "שהרי אינו חייב לצאת מדירתו בשביל החולה".¹

היזק שאינו בדרך קבע

ואפ"ל באופנים שיכול לעכב, דוקא אם עושה בה דברים שעושה בדרך קבע, אבל אם אינו עושה בדרך קבע כגון שעושה שבע ברכות בביתו אין טענה של נזקי שכנים, כמבואר לענין עשן דדוקא בעשן תדיר אסרוהו.

והוי כמו חנות, כי בזה שבאים בני אדם אליו מעצמם זהו משום שדר בו והוי כמו שרצים אחרי חשבונות שמותר, אבל לפתוח בית הוראה או לפתוח קליניקה בביתו יל"ע. ויש עוד צד להתיר ברב או אדמו"ר משום דהוי דבר מצוה והוי כמו מלמדי תינוקות.

אולם כ"ז שייך בדברים בבנין מגורים של כמה דירות, וכמש"כ הפתחי חושן (פ"ו סוף הערה נ"ו) דחדר מדריגות שייך ריבוי דרך, אבל בבתי מופרדים לא שייך שיהיה לשכנים זכות לעכב מה שעושה בתוך של חבירו, אשר חולקים בזה המחבר ורמ"א בריש סי' קנ"ו, דלפי מחבר גם במבוי אינו מפולש יוכל למחות, אבל לפי הרמ"א אינו יכול למחות אלא בני אותו חצר.

וכן שאלו בזה, במשפיע שמאריך בליל שבת בשירות ותשבחות, האם גם זה בגדר שבאים לעשות חשבונות, כי גם כאן באים מעצמם. אבל א"כ יל"ע האם מותר לפרסם את זה!

והנה, בכ"ז יש היתר משום שמבואר שקול תורה אינו טענה להפריע, שבדברים של מצוה אין טענת נזקי שכנים, אולם יל"ע לפי מה שמבואר בלבוש סי' קנ"ו ס"ג הו"ד בפ"ת שם סק"ב, דהיתר של תקנת יהושע בן גמלא שע"כ יוכל לפתוח לתלמוד תורה, זהו דוקא בחצר או במבוי, אבל אם דרים ביחד בדירה ושם רוצה ללמוד עם תינוקות אין היתר, שזה ודאי אין דעת רוב העולם סובלתו ועל דעת זה לא נשתתף עמו בדירה זו. ולכן יש לעיין האם זהו מצב של 'שאינן דעת רוב העולם סובלתו' והוי היזק גמור, ואם כן אין כאן כלל ההיתר של לצורך מצוה.

אולם ריבוי העם אין בו טענה, שאדרבא שאם יש בו ריבוי יש בו יותר מצוה.

ונכון לציין בזה דברי שו"ת אבני נזר חו"מ סי' כ"ו בענין שחיטת עופות: דבר השאלה מפלאצק ע"ד דברי ריבות שנתהוו שמה, היות כי שמה מקום מיוחד לשחיטת עופות שעומדים שם ביחד ב' או ג'

בירורי הלכה

בזה יש חסרון של נזקי שכנים, וכמוכן אבל בשעות בלילה שהדרך לישון באנו למח' של המחבר והרמ"א אם יוכל לעכב מטעם קול הרעש. (1) וכמו כן ראש ישיבה האומר שיעורים בביתו, נעשה זה חלק משימוש הדירה לומר השיעורים והתלמידים באים לשמוע השיעורים, ולהם הוי 'כחשבונות' של כל בני אדם, וא"כ ה'ה לענין השאלה שנתבאר בפנים בענין רב שעושה זמנים שיוכל לבא אליו לשאלות נחשב כחלק ממנו ומשימוש דירתו. אלא שא"כ י"ל דה"ה בבעל אומן ליהוי כחשבונות ולמה אסור? ויש לחלק שאומן כשעושה אומנותו אינו חלק ממנו אלא זהו מלאכתו, וזה אסור לעשות בחצר, אבל לגבי אנשי תורה הוי כחשבונות זהו מבואר ברמ"ה שמתור. (2) מלשון הרמ"א משמע שחולה לחוד אינו סיבה שיכול לעכב, רק 'אם הקול מזיק לחולה' יש לו טענה לעכב, דהוי כהיזק הגוף. (3) וכמו שהבאנו לעיל בתחילת המאמר בשם הנתיבות לעיל שלא חייבוהו חז"ל לבטל רשותו.

ע"י הרה"ג ר' ברוך אברהם עסטרייכער שליט"א
דאה"כ ומרבני היכל הוראה 'דבר המשפט'

• פרנס היום •

הרבני הנגיד ר' שלום צבי בערגער שליט"א
לרגל שמחת נשואי בתו למזל טוב

• פרנס היום •

הרבני הנגיד ר' געציל בערגער שליט"א
לרגל שמחת נשואי בנו למזל טוב

• פרנס היום •

הרבני הנגיד ר' יואל סופר שליט"א
לרגל שמחת נשואי בתו למזל טוב

• ברכת מזל טוב •

שלוחה בזה לירדני הרבני הנכבד והיקר, שמו הטוב הולך לפניו

הר"ר יעקב יוסף גליק הי"ו
לרגל שמחתו הגדולה

שמחת הולדת בתו

למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת

יה"ד שיוחה מטני הרבה נחת וקדושה ויזכה להמשך בפעולותיו הטובים

• ברכת מזל טוב •

שלוחה בזה לירדני הרבני הנכבד והיקר, שמו הטוב הולך לפניו

הר"ר יוסף בן ציון האפמאן הי"ו
לרגל שמחתו הגדולה

שמחת אירוסי בנו

למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת

יה"ד שיוחה לבנת בית נאמן בישראל ויהיה בנין עדי עד

הגליון נתנדב ע"י הטפסר המרומם רודף צדקה וחסד מרים כבוד התורה ובפרט לכוללניו

הרה"ח ר' יעקב מאיר דרייפוס שליט"א לע"נ אביו הרה"ח ר' מיכאל בן ר' ירמיהו ז"ל נלב"ע כ"ב אדר תשפ"א ת.ג.צ.ב.ה